

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет менеджменту
Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ М.І. Мальований
“ _____ ” _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Спеціальність – 073 «Менеджмент»

Факультет менеджменту

Умань – 2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 - «Менеджмент». – Умань: Уманський НУС, 2019. - 20 с.

Розробник: доктор соціологічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін Шатохін А.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від “_2_” ____ 09 ____ 2019__ року № _1__

Завідувач кафедри _____ Л.В. Машковська

“_2_” ____ 09 ____ 2019 р. __

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від. “_” ____ 20__ року № ____

Голова _____ М.О. Гоменюк

“_” ____ 20__ року

© Уманський НУС, 2019 рік

© Шатохін А.М., 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань – 07 - «Управління та адміністрування»	Обов’язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 073 – «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 5		1-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Ступінь вищої освіти Бакалавр	18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 44%

для заочної форми навчання – 11%

Мета курсу (Інтегральна компетентність) - здобути глибокі знання з соціології та інших соціально-гуманітарних дисциплін задля формування гармонійно розвиненої, цілеспрямованої, активної особистості студента, громадянина і патріота України.

Цілі курсу (програмні компетентності):

- ознайомити студентів з історією соціологічної думки;
- сформувати знання про закономірності функціонування і розвитку суспільного організму як у цілому, так і його окремих підсистем і форм;
- навчити студентів основним методам соціальних досліджень.
- формувати у студентів розуміння про специфіку функціонування і розвитку соціально-гуманітарної системи знань;

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку суспільства.
- Здатність застосовувати знання з соціології для аналізу суспільно-політичних процесів в Україні та світі.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями зі суспільних і гуманітарних дисциплін.
- здатність до проведення соціологічних досліджень на відповідному рівні.

Програмні результати навчання

- знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу соціологічної інформації, підготовці практичних рекомендацій;
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;
- оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки соціальних процесів;
- демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та між культурності;
- демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Вивчення соціології ґрунтується на знаннях таких дисциплін, як філософія, політологія, культурологія, правознавство, педагогіка, етика ділового спілкування та інших соціально-гуманітарних дисциплін.

Загальна кількість годин на вивчення дисципліни –90, які розподіляються на 2 модулі та 7 змістових модулів. Основними формами вивчення дисципліни є лекції, семінарські та індивідуальні заняття і самостійна робота студентів. Формою підсумкового контролю є залік, а поточного – реферати, тести і модульні роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Змістовий модуль 1. Соціологія та її місце в системі суспільних наук.

Тема 1. Соціологія як наука.

Історичні передумови виникнення соціології. Об'єкт і предмет і соціології. Основні закони і категорії соціології. Основні категорії соціальної науки. Структура і функції соціологічної науки. Місце соціології в системі суспільно-гуманітарних наук.

Тема 2. Історичні етапи становлення соціологічної думки.

Протосоціологічні погляди Стародавнього Сходу і Античності. Соціальні концепції Середньовіччя і Нового часу. Виникнення і становлення соціології як науки. О. Конт. Розвиток соціологічної думки в Україні. Особливості сучасної зарубіжної соціології.

Змістовий модуль 2. Методика і техніка соціологічних досліджень.

Тема 3. Методика і техніка соціологічних досліджень.

Програмування та організація досліджень. Вибірка у соціальному дослідженні. Опитування як метод збору соціологічної інформації. Аналіз документів. Спостереження. Експеримент. Соціометрія. Обробка та аналіз соціальної інформації.

Змістовий модуль 3 . Суспільство і людина.

Тема 4. Суспільство: сутність, типи, тенденції розвитку.

Поняття суспільства та його характерні риси. Історичні типи суспільств. Соціальні зміни та соціальні процеси. Теорія і практика модернізації та трансформації суспільства. Поняття і види соціальної структури суспільства. Головні ознаки і типологія соціальних груп. Особливості соціальної структури українського суспільства. Соціальна стратифікація та її види. Соціальні інститути і соціальні організації суспільства. Соціальна мобільність.

Тема 5. Особистість в системі соціальних зв'язків.

Поняття «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість». Соціально-філософські традиції розгляду особистості. Соціологічна структура і типи особистості. Соціальний статус і соціальні ролі особистості.

Соціальна взаємодія та соціальні зв'язки. Класифікація соціальної взаємодії. Соціальні відносини і соціальні конфлікти. Сутність і класифікація соціальних конфліктів та стратегії їхнього розв'язання. Система соціального контролю. Соціалізація особистості. Девіантна поведінка.

МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ГАЛУЗІ СОЦІОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ

Змістовий модуль 4. Аналіз соціально-економічних процесів в суспільстві.

Тема 6. Економічна соціологія.

Предмет і об'єкт дослідження економічної соціології. Матеріальне виробництво як категорія економічної соціології. Економічна свідомість та економічна поведінка. Економічна (підприємницька) активність. Економіка як соціальний інститут. Соціальна характеристика інституту власності.

Тема 7. Соціологія праці та управління.

Специфіка соціологічного підходу до вивчення проблем у сфері праці. Характер і зміст праці. Мотиви трудової діяльності людини. Соціальна кар'єра. Соціологічні моделі менеджменту. Лідерство і керівництво в управлінні та менеджменті.

Тема 8. Соціологія села.

Характеристика соціальної сфери села. Стратегія і результати реформування аграрного сектора в Україні. Стан та перспективи модернізації сільської поселенської мережі. Демографічна ситуація в українському селі. Ринкова трансформація сільськогосподарської праці та становлення підприємництва на селі. Екологічні проблеми українського села.

Змістовий модуль 5. Аналіз соціально-політичних процесів в суспільстві.

Тема 9. Соціологія політики і громадської думки.

Соціологічний аналіз політики і політичних відносин. Політична влада і політична еліта. Громадська думка як важливий елемент формування громадянського суспільства. Національно-етнічні процеси і відносини в просторі етносоціології. Релігія як соціальний інститут суспільства. Природа і суспільство.

Тема 10. Соціологія освіти, гендерна соціологія та соціологія молоді.

Освіта як соціальний інститут і соціальна організація. Гендерна соціологія як спеціальна соціологічна теорія. Особливості соціологічного вивчення молоді. Соціальні проблеми української молоді.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Основи соціологічної теорії												
Змістовий модуль 1. Соціологія та її місце в системі суспільних наук												
Тема 1. Соціологія як наука	9	1	2	–	–	5	8	–	–	–	–	8
Тема 2. Історичні етапи становлення соціологічної думки	10	1	2	–	–	6	9	–	–	–	–	9
Тема 3. Методика і техніка соціологічних досліджень	9	2	2	–	–	5	8	–	–	–	–	8
Змістовий модуль 2. Суспільство і людина												
Тема 4. Суспільство: сутність, типи, тенденції розвитку	10	2	2	–	–	6	11	1	1	–	–	9
Тема 5. Особистість в системі соціальних зв'язків	9	2	2	–	–	5	11	1	1	–	–	9

Разом за модулем 1	47	8	10	–	-	27	49	2	4	–	–	43
Модуль 2. Основні галузі соціологічного знання												
Змістовий модуль 4. Аналіз соціально-економічних процесів в суспільстві												
Тема 6. Економічна соціологія	9	2	2	–	-	5	9	-	1	–	–	8
Тема 7. Соціологія праці та управління		2	1			6	8	-	1	-	-	8
Тема 8. Соціологія села		2	1			5	8	-	-	-	-	8
Змістовий модуль 5. Аналіз соціально-політичних процесів в суспільстві												
Тема 9. Соціологія політики і громадської думки	9	2	2	–	-	5	8	-	–	–	–	8
Тема 10. Соціологія освіти, гендерна соціологія та соціологія молоді	8	2	2	–	-	4	8	-	–	–	–	8
Разом за модулем 2	43	10	8	-	-	25	41	-	-	-	-	41
Усього годин	90	18	18	-	-	54	90	2	4	–	-	84

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Соціологія та її місце в системі суспільних наук	2	
2	Тема 2. Історичні етапи формування соціологічної думки	2	
3	Тема 3. Методика і техніка соціологічних досліджень	2	
4	Тема 3. Суспільство як соціальна система.	2	1
5	Тема 5. Теорія і практика модернізації та трансформації суспільства	2	1
6	Тема 6. Суспільство і людина	2	1
7	Тема 7. Економічна соціологія та соціологія праці	2	1
8	Тема 8. Соціологія політики і громадської думки	2	
9	Тема 9. Соціологія освіти, гендерна соціологія та соціологія молоді	2	
Разом:		18	4

6. Завдання для самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
1. Як взаємодіють елементи структури соціологічного знання? 2. Чим відрізняються макро- і мікросоціологічні теорії? 3. Чому соціологію вважають міждисциплінарною наукою? 4. В чому суть основних функцій соціології? 5. Зміст і типологія соціологічних теорій середнього рівня. 6. Генеза і структура соціальної утопії Платона. 7. Розвиток протосоціологічних поглядів в Київській Русі. 8. Соціальний зміст вчення Г. Сковороди. 9. Огюст Конт – родоначальник соціологічної науки. 10. Психологія юрби Г. Лебона. 11. У чому полягає специфіка первісних уявлень людини про суспільство? 12. Які були передумови виникнення соціології? 13. Назвіть основні натуралістичні школи в соціології XIX століття. 14. Що сприяло розвитку психологічного напрямку в соціології? 15. Охарактеризуйте основні напрями сучасної зарубіжної соціології. 16. Охарактеризуйте основні наукові погляди щодо сутності суспільства. 17. Доведіть, що суспільство є соціальною системою. 18. Охарактеризуйте теорії модернізації сучасного суспільства та розвитку українського соціуму. 19. Визначить сутність поняття «соціальна структура суспільства». 20. Розкрийте сутність теорії стратифікації. 21. Визначить основні суттєві риси «середнього класу». 22. Розкрийте зміст понять соціальний зв'язок, соціальний контакт, соціальні відносини. 23. Розкрийте зміст поняття «соціальний конфлікт» та наведіть типологію конфліктів. 24. Охарактеризуйте основні ознаки соціального інституту. 25. Розкрийте особливості життєвого шляху особистості.		

26. Назвіть фактори, механізми та агентів соціалізації. 27. В чому полягає особливість поняття «культура» з точки зору соціології? 28. Проаналізуйте соціальні фактори економіки. 29. Проведіть порівняння предметних сфер соціології політики, політології, політичної психології. 30. Назвіть основні умови інституалізації громадської думки.		
Разом:	52	84

7. Індивідуальні завдання

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА студентських рефератів з курсу «Соціологія»

1. Соціальний зміст вчення Г. Сковороди
2. Психологія юрби Г. Лебона
3. Соціологічні проблеми психоаналізу З. Фрейда
4. Громадянське суспільство та шляхи його формування
5. Особливість трансформаційних процесів в сучасній Україні
6. П. Сорокін про форми соціальної стратифікації
7. Основні тенденції соціальної диференціації українського суспільства
8. Проблеми формування «середнього класу» в Україні
9. Соціальна мобільність і міграційні процеси в Україні
10. Концепції конфлікту в зарубіжній та вітчизняній соціології
11. Соціальна напруженість і конфлікти в українському суспільстві
12. Соціологічні підходи до аналізу девіантної поведінки у суспільстві
13. Соціальні та громадські рухи в Україні
14. Місце і роль соціальних інститутів та організацій в житті суспільства
15. Теорія бюрократії М. Вебера
16. Особливості процесу соціалізації особистості на різних етапах життєдіяльності людини
17. Основні форми девіантної поведінки в сучасному українському суспільстві
18. Рольовий набір та рольовий конфлікт особистості
19. Відмінності міської та сільської культур
20. Громадська думка та влада: проблеми взаємодії
21. Вибірчі технології в сучасному суспільстві: європейська традиція та український досвід
22. Навчальний процес та особистість студента очима соціологів

- 23.Вища школа та ринок
- 24.Трансформація соціальної сфери українського села в умовах аграрної реформи
- 25.Соціально-демографічна криза українського села та шляхи її подолання
26. Соціальна мобільність сільського соціуму в умовах аграрної реформи
- 27.Сучасна студентська сім'я
- 28.Стан та перспективи модернізації сільської поселенської мережі
- 29.Молодь як об'єкт та суб'єкт суспільних відносин
- 30.Соціальні проблеми сучасної української молоді та їх соціологічні дослідження.

Тематика контрольних робіт з курсу «Соціологія»

1. Об'єкт і предмет соціології.
2. Основні закони та категорії соціології.
3. Місце соціології в системі суспільствознавства.
4. Структура соціологічної системи знань.
5. Поняття та функції соціологічної науки.
6. Зародження античної соціальної думки.
7. Сутність європейського утопізму XVI-XVII ст.
8. Позитивізм О. Конта і початок класичної соціології.
9. Натуралістичний напрямок в соціології XIX-початку XX ст.
- 10.Соціологія марксизму.
- 11.Психологічний напрямок в соціології XIX-початку XX ст.
- 12.Структурно-функціональна соціологія.
- 13.Інтегральна соціологія П. Сорокіна.
- 14.Теорія соціального конфлікту.
- 15.Основні напрями сучасної соціології (символічний інтеракціонізм, етнометодологія, феноменологічна соціологія та ін.).
- 16.Становлення і розвиток соціологічної думки в Україні.
- 17.Еволюція уявлення про суспільство та теорії його походження.
- 18.Традиційне, індустріальне та постіндустріальне суспільства та їх суттєві ознаки.
- 19.Дуалістичний характер сучасного суспільства.
- 20.Модернізація в пострадянських країнах.
- 21.Загальне та характерне у визначенні поняття «соціальна структура суспільства».
- 22.Основні види та елементи соціальної структури.
- 23.Теорія соціальної стратифікації, моделі соціальної нерівності.
- 24.Тенденції змін соціальної структури суспільства в сучасних умовах.
- 25.Соціологічні підходи до визначення соціальної взаємодії.

26. Типологія соціальних відносин. Поняття соціального конфлікту.
27. Соціальний контроль, його види та елементи.
28. Поняття, причини та види соціальних змін.
29. Соціальні процеси та їх класифікація.
30. Соціальні рухи, їх типи.
31. Поняття, види та роль соціальних інститутів в життєдіяльності суспільства.
32. Основні функції та дисфункції соціальних інститутів.
33. Проблеми трансформації інституційної системи в Україні.
34. Поняття соціальної організації та її елементи.
35. Типи соціальної організації.
36. Структура соціальних організацій та їх системи координації.
37. Соціологічні підходи до дослідження та визначення особистості.
38. Соціологічна структура особистості.
39. Соціалізація як соціальний процес.
40. Соціальний контроль та девіантна поведінка.
41. Природа й функції культури.
42. Структурні й функціональні компоненти культури.
43. Різноманіття культурних форм в українському суспільстві.
44. Культурна глобалізація: фактори й форми прояву.
45. Економічна соціологія як галузева соціологічна теорія.
46. Основні поняття та категорії економічної соціології.
47. Сучасний стан соціально-економічних процесів в Україні.
48. Соціологія праці та зайнятості.
49. Соціологія права.
50. Соціологія політики.
51. Соціологія громадської думки.
52. Головні тенденції розвитку теорій масових комунікацій.
53. Релігія як соціальний інститут.
54. Освіта як соціальний інститут.
55. Соціоекологічні проблеми сучасності.
56. Тенденції взаємодії природного і соціального середовища.
57. Соціологія міста і села.
58. Соціологія молоді.
59. Сутність та основні категорії гендерної соціології.
60. Види соціологічних досліджень.

Тестові завдання:

1. Термін «соціологія» запропонував і вперше використав в своїх творах:

А) О. Конт Б) Е. Дюркгейм В) Г. Спенсер Г) П. Сорокін

2. З переліченого виберіть найбільш точне визначення терміну

«соціологія»:

А) Наука, що прагне пояснюючи зрозуміти соціальну дію і таким чином пояснити її процес і вплив

- Б) Наукове вивчення суспільства і суспільних відносин
- В) Наука про закономірності становлення функціонування і розвитку суспільства як соціальної системи
- Г) Наука про загальні та специфічні соціальні закони й закономірності розвитку і функціонування історично окреслених соціальних систем

3. Що є об'єктом соціології як науки:

- А) Діяльність окремого індивіда в конкретній сфері
- Б) Співвідношення людських потреб
- В) Будь яка інформація про суспільство
- Г) Характер людини

4. Термін «теорії середнього рівня» був запропонований:

- А) Е. Дюркгеймом
- Б) Р. Мертоном
- В) Н. Смелзером
- Г) М. Вебером

5. Функція соціології, яка полягає у поповненні та збагаченні соціологічного знання, в розробці концепцій, теорій, категорій науки на основі дослідження соціальної дійсності:

- А) Емпірична
- Б) Описова
- В) Регулятивна
- Г) Теоретична

6. Поняття, що відображає вираз суттєвих, необхідних і постійно повторюваних взаємозв'язків і відносин між соціальними явищами та процесами, що зумовлюють виникнення, функціонування й розвиток соціальних систем, це:

- А) Соціальний процес
- Б) Соціальний прогрес
- В) Соціальне явище
- Г) Соціальний закон

7. Соціальні закони поділяють на:

- А) Внутрішні й зовнішні
- Б) Загальні й специфічні
- В) Загальні й особливі
- Г) теоретичні й емпіричні

8. Органістичний напрям в соціології заснував:

- А) Дж. Мід
- Б) О. Конт
- В) Е. Дюркгейм
- Г) Г. Спенсер

9. Хто вважається засновником «розуміючої соціології»?

- А) О. Конт
- Б) М. Вебер
- В) Е. Дюркгейм
- Г) Г. Спенсер

10. Соціологічне дослідження це:

- А) Система логічно послідовних методологічних, методичних та організаційно-технічних процедур
- Б) Глибоке вивчення, аналіз і систематизація соціальних фактів
- В) Виявлення зв'язків і залежностей між соціальними явищами і процесами
- Г) Вирішення соціальних завдань

11. Опитування – це;

- А) Метод цілеспрямованого, планомірного, певним способом фіксованого сприйняття об'єкта, що досліджується
- Б) Засіб отримання інформації про кількісні та якісні зміни показників діяльності й поведінки об'єкта внаслідок дії на нього певних чинників (змінних)
- В) Метод безпосереднього або опосередкованого збирання первинної вербальної (переданої у словесній формі) інформації

Г) Метод збору інформації, який полягає у пошуку та фіксації кількісних ознак і властивостей тексту, котрі відображають значимі для дослідження аспекти

12. Метод соціологічного дослідження, що ґрунтується на міжособистих відносинах, - це:

А) Експеримент Б) Спостереження В) Опитування Г) Соціометрія

13 Найпростішим видом соціологічного дослідження є:

А) Описове Б) Пілотажне В) Аналітичне Г) Лонгетюдне

14.Спостереження, що здійснюється у природних умовах:

А) Лабораторне Б) Експериментальне В) Польове Г) Мимовільне

15. Обґрунтоване припущення щодо пояснення будь-яких фактів, явищ, процесів, причин, чинників тенденції їхнього розвитку, яке потребує емпіричного підтвердження, це:

А) Гіпотеза Б) Дослідження В) Ситуація Г) Програма

16. Вибірка, яка полягає у тому, що добір здійснюється за певним кроком:

А) Випадкова Б) Гніздова В) Систематична Г) Стратифікована

17. За мотивацією документи поділяють на:

А) Спровоковані Б) Правові В) Історичні Г) Спонтанні

18. Система принципів, визначених діалектичним підходом до об'єкта, що вивчається, це:

А) Методика Б) Методологія В) Тенденція Г) Техніка

19. Термін «постіндустріальне суспільство» запровадив:

А) Т. Парсонс Б) Д. Белл В) Р. Мертон Г) Л. Козер

20. Стадія суспільства, в якій визначальним чинником розвитку є сільське господарство, а головними інститутами – церква і армія:

А) Протосуспільство Б) Доіндустріальне (традиційне)

В) Індустріальне Г) Постіндустріальне

21. Термін «соціальна мобільність» запровадив:

А) Р. Парк Б) Г. Спенсер В) П. Сорокін Г) М. Ковалевський

22. Вчення про суспільно-економічні формації належить:

А) К. Марксу Б) М. Веберу В) О. Конту Г) Е. Гіденсу

23. Студентська академгрупа є прикладом:

А) Соціальної агрегації Б) Малої соціальної групи

В) Неформальної групи Г) Великої соціальної групи

24. Основоположником теорії малих груп є:

А) Е. Гіденс Б) Ч. Кулі В) П. Сорокін Г) Р. Мертон

25.Різке зростання ролі знання та інформації характерно:

А) Для історичних товариств Б) Для індустріального суспільства

В) Для постіндустріального суспільства Г) Для традиційного суспільства

26.Поняття соціальної структури пов'язане із розглядом суспільства як:

- А) Соціальної групи Б) Соціально-культурної реальності
- В) Соціальної спільності Г) Соціальної системи

27.Соціальна стратифікація означає:

- А) Соціальну адаптацію Б) Соціальну диференціацію
- В) Соціальну інтеграцію Г) Соціальну конфронтацію

28.Маргінальні верстви населення характеризуються:

- А) Високим соціальним статусом Б) Невизначеним соціальним статусом
- В) Низьким соціальним статусом Г) Відсутністю соціального статусу

29. Взаємодія людей, що визначає функціонування і зміни в людських стосунках, у становленні соціальних груп, окремих індивідів, це:

- А) Соціальний процес Б) Соціальна діяльність
- В) Соціальне явище Г) Соціальні відносини

30. Соціалізація - це:

- А) Процес усвідомлення людиною себе як частки суспільства
- Б) Процес розвитку людини
- В) Процес набуття певних навичок і змін
- Г) Засвоєння культурно-історичних традицій, соціальних норм і цінностей, що склалися в суспільстві

31.Хто створив теорію ієрархії потреб?

- А) Д. Діксон Б) Ф. Херцберг В) А. Маслоу Г) Р. Парк

32. Положення особистості в суспільстві, обумовлене соціальною значущістю виконуваних нею суспільних функцій, це:

- А) Соціальна позиція Б) Соціальна роль В) Соціальний престиж
- Г) Соціальний статус

33.Унікальність, неповторність, притаманні конкретній особі, виражається поняттям:

- А) Індивід Б) Індивідуальність Г) Особистість Г) Людина

34. Очікувана поведінка особистості, обумовлена її соціальним статусом, це:

- А) Соціальна мобільність Б) Соціальна позиція В) Соціальна роль
- Г) Соціальний престиж

35. Вирішальну роль природно-кліматичного фактора на формування соціального характеру відстоював:

- А) Т. Гоббс Б) Дж. Локк В) Вольтер Г) Ш. де Монтеск'є

36.Автором поняття «соціальний характер» є:

- А) З. Фрейд Б) М. Хайдеггер В) Е. Фром Г) С. Кьєркегор

37.Соціалізація особистості це:

- А) Засвоєння сформованих у даній культурі цінностей, зразків поведінки
- Б) Взаємодія з партнерами у системі соціальних зв'язків
- В) Реалізація здібностей в системі соціальних взаємодій
- Г) Самовідновлюваність суспільного життя соціуму

38. Особистість це:

- А) Конкретна, реальна людина зі своїми фізичними та духовними рисами
- Б) Індивід з неповторними, своєрідними рисами, що відрізняють його від інших
- В) Продукт суспільних відносин
- Г) Видатний представник свого суспільства, народу

39. Галузь соціології, що вивчає соціальні аспекти економічних процесів і економічної поведінки людей у суспільстві, взаємовідносини між економічними інститутами, це:

- А) Соціологія праці
- Б) Соціологія політики
- В) Економічна соціологія
- Г) Соціологія управління

40. Основою стабільності, сталого соціально-економічного розвитку сучасних розвинених країн є:

- А) Вищий прошарок суспільства
- Б) Нижчий шар суспільства
- В) Олігархічний прошарок суспільства
- Г) Середній шар суспільства

41. Хотинський експеримент в соціології пов'язаний з дослідженням:

- А) Впливу індустріалізації на природне середовище
- Б) Впливу міграції на умови життя працівників
- В) Впливу урбанізації на культурне середовище
- Г) Впливу умов праці на зростання продуктивності праці

42. Вислів «Суспільство – функціонуюча система, що ґрунтується на поділі праці» належить:

- А) Е. Дюркгейму
- Б) Г. Спенсеру
- В) М. Веберу
- Г) О. Конту

43. Що є основою щастя в філософії Г. Сковороди?

- А) «Споріднена праця»
- Б) Чуттєве задоволення
- В) Пізнання світу
- Г) Матеріальний достаток

44. Споживча вартість, відношення власності, сукупність матеріальних благ відносяться до:

- А) Матеріальних цінностей
- Б) Соціальних цінностей
- В) Політичних цінностей
- Г) Духовних цінностей

45. Ідея приватної власності середнього рівня, що є теоретичною основою розуміння «середнього класу», належить:

- А) Сократу
- Б) Платону
- В) Аристотелю
- Г) Епікуру

46. Про які соціальні зміни йдеться, якщо на перший план у людей виступають інтереси особистого грошового заробітку, прибутку, що впливає на їхню поведінку, мислення, свідомість?

- А) Структурні
- Б) Процесуальні
- В) Мотиваційні
- Г) Функціональні

47. Що є предметом соціології політики?

- А) Зовнішньополітична стратегія держави
- Б) Внутрішньополітична стратегія держави
- В) Соціальний механізм влади та її вплив у суспільстві на різних етапах його розвитку
- Г) Розгляд особистості як суб'єкта політичного життя

48. Хто з перелічених діячів запропонував розподіл влади на законодавчу, виконавчу і судову гілки влади?

А) Д. Локк Б) А. Сміт В) Т Парсонс Г) Т. Кампанела

49. Ідея «Ідеальної держави» належить:

А) Демокриту Б) Сократу В) Платону Г) Аристотелю

50. Думку про «політію» як найбільш оптимальну форму суспільного устрою висловив:

А) Сократ Б) Платон В) Аристотель Г) Епікур

51. К. Маркс і Ф. Енгельс стали творцями нової концепції суспільного розвитку, яка одержала назву:

А) Історизм Б) Історицизм В) Механіцизм Г) Історичний матеріалізм

52. Історично першою соціально-етнічною формою спільності людей є:

А) Народність Б) Рід В) Нація Г) Національність

53. Єдністю національного і загальнолюдського є:

А) Матеріальна культура Б) Духовна культура В) Право Г) Мораль

54. Спільність мови, території, історії розвитку, специфічної матеріальної та духовної культури, традицій, звичок є характерними ознаками:

А) Етносу Б) Класу В) Страти Г) Соціального інституту

55. Яка корінна особливість ідеології?

А) Залежність від буття

Б) Узагальнене вираження класових інтересів

В) Можливість спів падання з об'єктивною істиною

Г) Свідомий характер зародження і оформлення у визначену систему

56. Соціальний інститут, який специфічними методами реалізує процес соціалізації людей, передусім підростаючого покоління:

А) Освіта Б) Релігія В) Наука Г) Соціальний інститут

57. У процесі навчання людина засвоює соціальний досвід у формі:

А) Праці Б) Освіти В) Знань Г) Навичок

58. Сімейний союз між чоловіком і жінкою, що породжує їх права і обов'язки один до одного, до дітей та рідних, це:

А) Сім'я Б) Життя В) Шлюб Г) Взаємовідносини

59. Функція освіти, що спрямована на відкриття нових закономірностей соціально-економічних процесів в освіті, розробку нових теорій і підходів до вивчення освіти:

А) Теоретико-пізнавальна Б) Інформаційна В) Прогностична Г) Реформування освіти

60. Галузь соціології, що вивчає закономірності диференціації чоловічих і жіночих ролей, статеві відмінності на всіх рівнях та їх вплив на людське існування:

А) Матріархат Б) Сексизм В) Гендерна соціологія Г) Патріархат

8. Методи навчання

1. *Інформаційно-рецептивний метод*: передбачає передачу знань у готовому вигляді (слово + наочність), сприяє розвитку уваги студентів.

2. *Репродуктивний метод*: спонукає студентів до відтворення здобутих знань, закріплення знань, формування вмінь та навичок, розвиток пам'яті, мовлення.

3. *Проблемний метод*: Викладач показує зародження істини конкретної науки, демонструючи еталон проблемного мислення. Засвоюються засіб та логіка розв'язання проблеми, розвивається логічне мислення, формується інтерес до навчальної роботи.

4. *Частково-пошуковий (евристичний) метод*: викладач організовує та спрямовує думки студентів до самостійного розв'язання проблеми, сприяє переходу знань у переконання. Формує вміння самостійно здобувати знання, сприяє розвитку логічного мислення, виховує інтерес до науково-пошукової діяльності.

5. Пошуковий (дослідний) метод: сприяє оволодінню методами наукового пізнання. Відбувається розвиток здібності до творчої діяльності.

9. Методи контролю

Поточний контроль застосовуються для перевірки знань студентів у на семінарських заняттях.

Модульний контроль застосовується по закінченні відповідного модуля шляхом письмових самостійних робіт.

Тестовий контроль здійснюється з метою: перевірки знань (фактів, понять, законів, теорій); виявлення вмінь виконати певні розумові дії на основі здобутих знань; виявлення вмінь самостійно здійснити критичний аналіз вивченого матеріалу; визначення вмінь студентів творчо використовувати здобуті знання під час розв'язання нестандартних завдань.

Підсумковий контроль спрямовано на визначення рівня реалізації завдань, сформульованих у навчальних програмах. Він охоплює і теоретичну, і практичну підготовку студентів, здійснюється під час екзамену.

Важливим засобом контролю є *самоконтроль*, який реалізує на практиці принципи активності й свідомості, міцності знань, навичок і вмінь студентів.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль №2		Змістовий модуль №3		Змістовий модуль №4	Змістовий модуль № 5		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Шатохін А.М. Соціологія села. – К.: Наук. світ, 2000.- 271 с.
2. Соціологія як наука: лекція / Укл. А.М. Шатохін. – К.: НМЦ ВО, 1990. – 46 с.
3. Методичні поради до семінарських занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Соціологія» для студентів усіх факультетів / Укл. А.М. Шатохін. – Умань: ВЦ «Візаві», 2017. – 30 с.
4. Методичні поради до семінарських занять та виконання контрольних робіт з дисципліни «Соціологія» для студентів-заочників усіх факультетів / Укл. А.М. Шатохін. – Умань: ВЦ «Візаві», 2017. – 10 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посібник./ Г.В. Дворецька – 2-е вид. – К.: КНЕУ, 2002. – 7-472 с.
2. Соціологічна думка України: Навч. посібник / М.В. Захарченко, В.Ф. Бурлачук, М.О. Молчанов та ін. _ К.: Заповіт, 1996. – 424 с.
3. Соціологія: Навч. посібник. – 3-е вид. / За ред. С.О. Макєєва. – К.: Знання, КОО, 2005. – 455 с.
4. Соціологія: Підручник – 3-е вид. / За ред. В.М. Пічі. – Львів: Новий світ, 2000-2000, 2007. – 280 с.

5. Соціологія: Підручник – 3-е вид. / За ред. В.Г. Городяненка. – К.: Академія, 2006. – 544 с.

Допоміжна

1. Загальна соціологія: Хрестоматія / Укл. В.Г. Городяненко, С.В. Легеза. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2006.

2. Зарубежная социология XX века: Хрестоматія. Тексты. / Отв. редактор В.Г. Городяненко. – Днепропетровск: Узд-во ДНУ, 2001.

3. Социологический энциклопедический словарь /Ред.-координатор Г.В.Осипов. – М.: НОРМА-ИНФРА, 2000.

13. Інформаційні ресурси

1. Макеєв С.О. : навчальний посібник [електронний ресурс] //

<http://pidruchniki.ws/19991130/sotsiologiya/sotsiologiya>

2. Кузьменко Т.М. Соціологія: навчальний посібник [електронний ресурс] //

<http://pidruchniki.ws/15840720/sotsiologiya/sotsiologiya - kuzmenko tm>

3. Танчин І.З. Соціологія: навчальний посібник [електронний ресурс] //

<http://pidruchniki.ws/17810409/sotsiologiya/sotsiologiya - tanchin i3>

